Samen Beslissen

Onderwijsmateriaal
voor mbo en hbo docenten verpleegkunde, maatschappelijke zorg en sociaal werk

Afronding

Ben Sajet centrum

Casus 1: Je eigen oordeel uitstellen

Afronding: 10 min.

De oplossing die het team heeft bedacht was: We hebben alle voorbeelden genoemd van waar je rekening mee moet houden als je een kat hebt. Toen kwam mw. zelf ermee van: 'Oh, nou dan gaat het eigenlijk niet.' Achteraf heeft ze een aantal keer benoemd: 'Ik vind het zo fijn dat jullie geen 'nee' hebben gezegd, maar dat ik zelf kon kiezen om het niet te doen.'

Afrondende vraag: 10 min.

Wat vinden jullie van deze oplossing? Geef met een kleurenkaart (groen = positief of rood = negatief) hoe je hierover denkt.

Casus 2: De kracht van doorvragen

Afronding:

De begeleiding merkte dat deze bewoner bleef beweren dat hij brandweerman is. Dan denk je: "Ja, maar dat ben je niet, dat zal je ook nooit worden". Dat is heel pijnlijk om tegen iemand te zeggen.

Maar als je gaat vragen: wat bedoel je dan precies en wat zou je dan willen? Dan zegt hij: dat ik een keer per jaar naar de open dag ga, dat ik in de hoogwerker mag en dat ik even met de spuit mag. En ik heb een pieper, dan kan ik af en toe meeluisteren op de band welke meldingen er zijn. En ik heb een helm en een trui gekregen, dus ik ben brandweerman.

Toen hij dat vertelde zag je hem groeien. Dat is dus wat hij verstaat onder 'brandweerman zijn'. Als je niet uitkijkt zeg je: 'Dat kan jij niet'. Maar eigenlijk gaat het om luisteren en vragen stellen.

Afrondende vragen: 10 min.

1. Wat zegt deze casus over het risico van invullen voor een ander?
2. Hoe kun je als professional voorkomen dat je betekenis geeft aan woorden zonder eerst te onderzoeken wat iemand bedoelt?

Casus 3: Alle stemmen horen

Afronding:

Als er normaal gesproken geld vrij komt, zegt het team tegen een paar bewoners die ze in de dagelijkse zorg spreken: wat vinden jullie leuk om aan te schaffen voor de voorziening? Dan maakt het team uiteindelijk van alle gegeven antwoorden een keuze. Maar nu hebben alle 63 bewoners tot en met het kiezen van de tuinset allemaal meegedacht. Er hing een groot affiche in de gang en ze konden hun namen bij de set van hun voorkeur schrijven. Er was echt ruimte voor iedereen om er wat over te zeggen.

Afrondende stellingen/discussie: 10 min.

Geef aan of je het eens of oneens bent met de volgende stellingen:

1. Iedere bewoner heeft recht op inspraak, ook als hij/zij de gevolgen van de keuze niet volledig begrijpt.
2. Een begeleider mag een bewoner sturen in een keuze wanneer dat in het belang van de groep is.
3. Het kost te veel tijd om elke bewoner individueel te betrekken bij een beslissing zoals de aanschaf van een tuinset.

Casus 4: Als een wens vragen oproept

Afronding:

Nadat de eerste consternatie was gezakt, heeft het team gezegd: het is een beslissing van die zoon, dat moeten we respecteren. Ze zijn met hem in gesprek gegaan om zijn perspectief van het verhaal te horen. Hoe ziet hij de rol van zijn moeder als oppas oma? Hij zei toen: ‘Dit is eigenlijk wat mijn moeder heel graag wil. En ik heb het denk ik ook wel toegezegd, want ik wil mijn moeder niet kwetsen. Ik vind het heel moeilijk om tegen haar te zeggen dat zij niet mag oppassen, maar eigenlijk wil ik het niet.’ Dat gaf in ieder geval veel opening. De toekomstige moeder stond er ook zo in.

Uiteindelijk heeft het team met de bewoonster afgesproken dat ze haar kleinkind kan zien, maar altijd met de vader of moeder erbij. En dat was goed voor de bewoonster.

Afrondende vraag: 5 min.

Is met deze oplossing de stem van de bewoonster voldoende gehoord?

Casus 5: Mag ik ook de regie over mijn eigen sterven?

Afronding:

Na vele gesprekken met het multidisciplinaire team heeft de hele afdeling uiteindelijk geaccepteerd dat dit echt was wat hij wilde. Het gevolg was dat hij kwam te overlijden omdat hij hulp weigerde. Dit een voorbeeld van dat je mag leven zoals je wil, maar ook dat je mag sterven zoals je wil.

Afrondende stelling: 5 min.

De vraag is niet of het team de keuze goed vindt, maar of de bewoner de ruimte heeft gekregen om die zelf te maken.

Ben je het hiermee eens of oneens?

Casus 6: Aandacht voor iedereen

Afronding:

Een van de teamleden is met hem in gesprek gegaan en toen bleek dat hij best neerslachtig was. Dat gaf hij ook aan. Daarna hebben ze een vrijwilliger gezocht en aan hem gekoppeld die met hem praat en samen activiteiten onderneemt. Daarna ging hij weer zelfstandig naar buiten en deed hij weer zijn ding. Dit laat zien hoe belangrijk het is om ook juist aandacht te hebben voor de bewoners die misschien niet zoveel zeggen, ondanks alle onrust op de afdeling.

Afrondende quizvraag: 5 min.

Wat is de belangrijkste les uit deze casus?

A. Bewoners moeten zelf aangeven wanneer zij hulp nodig hebben.
B. Onrustige bewoners verdienen voorrang in aandacht.
C. Ook bewoners die weinig van zich laten horen verdienen actieve aandacht en betrokkenheid.
D. Vrijwilligers kunnen professionele zorg vervangen.

Casus 7: Praten over de dood

Afronding:

Een van de begeleiders heeft met de bewoner een half uur lang gepraat over de dood en het afscheid. Wat zou je willen bij je afscheid? Zij heeft toen een heel mooi lijstje kunnen maken met wensen die hij had voor zijn uitvaart. Zij ervoer dat ze met dit gesprek tevens een heel fijn moment creëerde om gevoelens en emoties te uiten. Hij zei niet bang te zijn voor de dood, en ging herinneringen ophalen over zijn ouders. Bij zijn afscheid wilde hij muziek van Pink Floyd en The Beatles, met cola. En verder niet zo ingewikkeld. Uiteindelijk is hij een week later overleden. Zijn familie gaf later aan dat ze het heel fijn vonden dat we dit gesprek met hem hadden gevoerd.

Afsluitende vraag, geef antwoord met 1 woord: 5 min.

Wat vraagt het van jou als professional om een gesprek over het levenseinde aan te gaan?